

ПРЕССЪОБЩЕНИЕ № 198/22

Люксембург, 8 декември 2022 г.

Решение на Съда по дело C-694/20 | Orde van Vlaamse Balies и др.

Борба срещу агресивното данъчно планиране: наложеното на адвоката задължение за уведомяване на другите участващи посредници не е необходимо и нарушава правото на зачитане на тайната на съобщенията между него и неговия клиент

Всички други посредници, които участват в такова планиране, както и самото данъчнозадължено лице имат задължението за оповестяване, което дава възможност да се гарантира уведомяването на данъчната администрация.

Директива на Съюза¹ предвижда, че всички посредници, участващи в потенциално агресивно данъчно планиране (договорености, които могат да доведат до избягване на данъци или до данъчни измами), са длъжни да ги оповестят на компетентните данъчни органи. Това задължение се отнася до всички, които участват в изготвянето, предлагането на пазара, организирането или управлението на прилагането на това планиране. То се отнася и до всички, които оказват съдействие или предоставят консултации, а ако няма такива лица — до самото данъчнозадължено лице. Всяка държава членка обаче може да освободи адвокатите посредници от посоченото задължение, когато то би било в разрез със защитена съгласно националното ѝ право професионална тайна. В такъв случай адвокатите посредници обаче са длъжни незабавно да уведомят всеки друг посредник или съответното данъчнозадължено лице относно задълженията им за оповестяване пред компетентните органи.

Ето защо фламандският декрет, с който се транспонира посочената директива, предвижда, че когато адвокат, който участва в трансгранично данъчно планиране, е обвързан с професионална тайна, той трябва да уведоми другите посредници, че самият той не е в състояние да извърши това оповестяване.

Две професионални организации на адвокати сезират белгийския Конституционен съд. Според тях задължението за уведомяване на другите посредници не може да бъде изпълнено, без да се наруши професионалната тайна, с която са обвързани адвокатите. Белгийският Конституционен съд отправя във връзка с това запитване до Съда.

В своето постановено днес решение Съдът най-напред припомня, че член 7 от Хартата на основните права на Европейския съюз закрива поверителността на всяка кореспонденция между лицата и предоставя засилена защита на обмена на информация между адвокатите и техните клиенти. Специалната защита на адвокатската тайна се обосновава с факта, че на адвокатите се възлага

¹ Директива 2011/16/ЕС на Съвета от 15 февруари 2011 година относно административното сътрудничество в областта на данъчното облагане и за отмяна на Директива 77/799/ЕИО (ОВ L 64, 2011 г., стр. 1), изменена с Директива (ЕС) 2018/822 на Съвета от 25 май 2018 г. (ОВ L 139, 2018 г., стр. 1).

основна задача в едно демократично общество, а именно защитата на правните субекти. Тази задача изисква всеки субект да може да се консултира свободно със своя адвокат, като това се признава във всички държави членки. Професионалната тайна се отнася и до правната консултация, както с оглед на нейното съдържание, така и с оглед на съществуването ѝ. Освен в изключителни случаи, клиентите трябва основателно да могат да очакват, че без съгласието им техният адвокат няма да разкрие на никого факта, че те се консултират с него.

Предвиденото в Директивата задължение² за адвоката посредник, който е обвързан с професионална тайна, да уведоми незабавно другите посредници за техните задължения за оповестяване, обаче води до узнаване от страна на тези други посредници на самоличността на адвоката посредник. Те узнават и направения от него анализ, че съответната данъчна договореност трябва да бъде оповестена, както и факта, че той е бил консултиран във връзка с нея. Това **задължение за уведомяване води до намеса в гарантираното в член 7 от Хартата на основните права право на зачитане на тайната на съобщенията между адвокатите и техните клиенти.** Тъй като другите посредници са длъжни да съобщят на компетентните данъчни органи самоличността на адвоката посредник и факта, че той е бил консултиран, това задължение води косвено и до още една намеса в правото на професионална тайна.

Съдът по-нататък разглежда въпроса дали тези намеси могат да бъдат обосновани, по-специално дали те отговарят на признати от Европейския съюз цели от общ интерес и дали са необходими за преследването на тези цели.

Съдът припомня, че направеното през 2018 г. изменение в Директивата се вписва в контекста на международно данъчно сътрудничество, чиято цел е да допринесе за предотвратяването на опасността от избягване на данъци и данъчни измами, което представлява призната от Съюза цел от общ интерес.

Съдът обаче счита, че задължението за уведомяване, което има обвързаният с професионална тайна адвокат, не е необходимо за постигането на тази цел. Всъщност всички посредници са длъжни да предоставят тази информация на компетентните данъчни органи. Нито един посредник не може да твърди, че не е знаел за ясно посочените в Директивата задължения за оповестяване, които той има пряко и лично.

Всъщност съгласно Директивата адвокатът посредник е лице, от което другите посредници не могат a priori да очакват никаква инициатива, която може да ги освободи от собствените им задължения за оповестяване.

Разкриването от третите уведомени посредници пред данъчната администрация на самоличността на адвоката посредник и на факта, че той е консултиран, също не е необходимо за преследването на целите на Директивата. **Задължението за оповестяване, което имат другите посредници, които не са обвързани с професионална тайна, а ако няма такива посредници, задължението за оповестяване, което има съответното данъчнозадължено лице, по принцип гарантират уведомяването на данъчната администрация. След като получи такава информация, данъчната администрация може да изисква допълнителна информация пряко от съответното данъчнозадължено лице, което тогава може да се обърне за помощ към своя адвокат. Данъчната администрация може да провери и данъчното положение на това данъчнозадължено лице.**

Ето защо Съдът постановява, че предвиденото в Директивата задължение за уведомяване не е необходимо и следователно нарушава правото на зачитане на тайната на съобщенията между адвоката и неговия клиент.

ЗАБЕЛЕЖКА: Преюдициалното запитване позволява на юрисдикциите на държавите членки, в рамките на спор, с който са сезирани, да се обърнат към Съда с въпрос относно тълкуването на правото на Съюза или

² Член 8аб, параграф 5 от Директива 2011/16.

валидността на акт на Съюза. Съдът не решава националния спор. Националната юрисдикция трябва да се произнесе по делото в съответствие с решението на Съда. Това решение обвързва по същия начин останалите национални юрисдикции, когато са сезирани с подобен въпрос.

Неофициален документ, предназначен за медиите, който не обвързва Съда

[Пълният текст](#) на съдебното решение е публикуван на уебсайта CURIA в деня на обявяването

За допълнителна информация се свържете с Илияна Пальова ☎ (+352) 4303 4293

Кадри от обявяването на решението са достъпни на „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106

Поддържайте връзка!

